

turligvis endnu mere frem, hvis man ser hen til de forskellige Amt. Saaledes er der i Nærheden af København en Kres paa 13,100, medens der i Ringkøbing Amt er en Kres paa 17,800 Indbyggere, saa at der altsaa i den tættest bebyggede Del af Landet er en saa betydelig mindre Kres end i den saa tyndt befolkede Egn i Ringkøbing Amt. Det samme gælder for en Del af Besje Amt, hvor der er en Forskel inden for samme Amtsgrense af 4—5000 Indbyggere mellem Kresene, og der kan nævnes mange flere Eksempler, som jeg imidlertid ikke nu skal gaa nærmere ind paa. Men det er dog klart, at Vilkaarlighed ikke er forebygget, og at den Ujægelighed, som Grundloven har forudsat, ingenlunde er opnaaet derved. Naar man derimod forlader Amtsgrensene, siger man, bliver der den mest ubundne Vilkaarlighed, saa kan der komme en Mængde ligeberettigede Løsninger, som gøre, at man er ude paa det vilde Hav. Dette er efter min Mening en fuldstændig Misforstaaelse af Stillingen. Naar man vil omlægge Landets Kresse, er der jo, hvis det gøres med Omhu, mange forskellige Hensyn, som maa tages, saaledes først til, at Kresene saa vidt muligt saa samme Folketal — naturligvis kun saa vidt det er forsvarligt, men dernæst maa der ogsaa tages Hensyn til den geografiske Beliggenhed, saa vel til Kresenes Begrænsning af Indsøer, Fjorde, Havet og deslige, som, i alt Fald efter vor Overbevisning og efter, hvad der i 1849 blev gennemført, til Kresenes mere eller mindre tætte Befolkning. Endvidere maa der tages Hensyn til, at man kan finde et Valgsted for Kresen, der er nogenlunde bekvemt, til at man ikke ved Ordningen af den ene Kres kommer til at forurette andre Nabo-Kresse, hvor lignende Hensyn maa gøres gældende, der er kort sagt saa mange Hensyn at tage, naar man vil have en retfærdig Fordeling, saa at der ikke kan være Tale om Ujæberetligelse mellem de forskellige Løsninger. Man vil tværtimod søle sig overordenlig vanskelig stillet ved en saadan Fordeling, og vil man samvittighedsfuldt veje de forskellige Hensyn imod hinanden og søge den retfærdigste Løsning, vil man efterhaanden tvinges hen til en enkelt som den, der alene kan være forsvarlig. Det er noget, Udvalgets Flertal er sig bevidst at have gjort; det har ikke ladet sig lede af personlige eller politiske Hensyn, men har kun søgt det, som i Virkeligheden for dem var det retfærdigste. Flertallets Forslag har jo nu ogsaa foreligget omtrent et Aars Tid for Offentligheden, og Flertallet har modtaget forskellige Hensiklinger dels fra Folketingsmænd og

dels fra Vælgere omkring i Kresene om Ændringer, der kunde gøres; de have været prøvede omhyggelig, og hvor man fandt, at de bedre fyldestgjorde de nævnte Retfærdighedskrav end de Forslag, Flertallet var kommet til, har man beredvillig kommet dem i Møde, medens man paa andre Steder paa ingen Maade har kunnet opfylde saadanne Ønsker, fordi de vilde komme i Strid med fuldt berettigede Hensyn, der maatte tages. Det er som sagt alene Hensynet til en virkelig retfærdig Fordeling af Valgkresene, der har været ledende for Udvalgets Flertal, og hvor det ærede Medlem fra den anden Side af Salen kunde paavise, at der i den Henseende ikke var taget de fornødne Hensyn, vil Udvalgets Flertal med Glæde ændre det. Da jo dog Retfærdighed og Sandhed i det hele taget have en stor Magt, om end ofte kun en stille Magt, haabe vi, at det ogsaa efterhaanden vil lykkes at komme til Enighed paa et saadant Grundlag. Paa Enkeltsteder skal jeg naturligvis ikke gaa ind, naar jeg ikke bliver særlig foranlediget dertil, det vilde blive altfor vidtløftigt.

Der kommer dernæst et andet Spørgsmaal frem, nemlig om Valgstedernes Beliggenhed. Ogsaa med Hensyn hertil har i 1874 Udvalgets Flertal udtalt sig principalt og Mindretallet subsidiært for, at det gjaldt om at faa de bekvemteste Steder for Vælgere, og hertil har senere Folketingets Flertal i Udvalgene og i 1887 ogsaa her i Salen sluttet sig. I vort Forslag have vi ligeledes søgt at faa Valgstederne lagte saa bekvemt for Vælgere som muligt. Der fremkom allerede paa den grundlovgivende Rigsdag Indvendinger mod flere af de den Gang foreslaaede Valgsteder, men man holdt dem dog fast, navnlig fordi man, som det udtrykkelig blev fremhævet, vilde begunstige Købstæderne, som ellers ikke havde nogen særlig Begunstigelse ved Valgloven. Efterhaanden ere Forholdene en Del forandrede, navnlig ved Anlæg af Jærnbaner, ikke at tale om, at Købstæderne nu have faaet særlige Repræsentanter i Landstinget, saa nu er en saadan Begunstigelse ikke saa berettiget som den Gang. Naar altsaa Vælgere i en Kres kunde være mere tjente med at faa et Valgsted uden for en Købstad, mere i Midten af Kresen, have vi ment, at det burde ske, navnlig naar dette ny Valgsted ved en Jærnbane var forbundet med det hidtilværende Valgsted i Købstaden. Saaledes har man f. Eks. i Middelfart-Kresen valgt Nørre-Naby, der ligger midt i Kresen og ved en Jærbanestation, frem for Middelfart, der ligger i en Udkant af den. I Bordingborg-Kresen, der jo er meget